

Mô hình Cổ phần Tài chính Tự quản (VSLA)

Mô hình Cổ phần Tài chính Tự quản – VSLA là gì?

Là một nhóm tiết kiệm và cho vay tự chủ và độc lập với quy chế do chính các thành viên của nhóm xây dựng. Hoạt động chính của VSLA là tiết kiệm thông qua hình thức mua cổ phần, sau đó khoản tiết kiệm này sẽ được đầu tư dưới dạng các khoản vay mà các thành viên có thể vay lại. VSLA còn duy trì một quỹ tương hỗ để hỗ trợ các thành viên trong trường hợp khó khăn và khẩn cấp.

VSLA được xây dựng bởi tổ chức CARE Quốc tế tại Nigeria năm 1991. Cho tới nay, mô hình đã đem lại những tác động tích cực trong xóa đói giảm nghèo và nâng cao vị thế của phụ nữ. Mô hình hiện đã được nhân rộng tại rất nhiều quốc gia ở Châu Phi, Châu Á và Mỹ La Tinh thu hút hơn 12 triệu thành viên tham gia.

Tại sao nên áp dụng mô hình Cổ phần Tài chính Tự quản (VSLA)?

- Mô hình có tính bền vững cao do không phụ thuộc vào tác nhân bên ngoài, qua đó phát huy nội lực của cộng đồng.
- Vận hành đơn giản, phù hợp với cả những thanh viên không biết chữ do không cần viết và tính toán nhiều.
- Tạo ra sự liên kết chặt chẽ giữa các thành viên, ở đó các thành viên đều có quyền lợi và nghĩa vụ như nhau.
- Cơ chế vận hành minh bạch tạo cơ hội tiếp cận vốn công bằng cho tất cả các thành viên tham gia, bao gồm những thành viên nghèo nhất.

Lợi ích kinh tế mà mô hình Cổ phần Tài chính Tự quản (VSLAs) đem lại:

- Tiết kiệm linh hoạt, tùy thuộc vào điều kiện kinh tế của từng thành viên, ví dụ xây dựng mệnh giá 20,000 đồng/cổ phần. Từ đó người nghèo có thể dễ dàng tiết kiệm hơn.
- Tạo ra một nguồn vốn vay thường xuyên, liên tục phù hợp với nhu cầu khác nhau của các thành viên, từ việc đầu tư khoản lớn cho sản xuất kinh doanh đến khoản tiền nhỏ để đóng học phí cho con.
- Lãi suất (tùy theo quy định của từng nhóm) từ các khoản vay không mất đi mà sẽ được chia lại cho các thành viên vào cuối kỳ, tùy vào số lượng cổ phần mà họ đã mua. Cơ chế này sẽ khuyến khích cả việc tiết kiệm và vay để phát triển kinh tế của các thành viên.

Lợi ích xã hội mà VSLA đem lại:

- Tạo sự gắn kết để các thành viên chia sẻ và thảo luận những vấn đề mà họ quan tâm. Các hộ nghèo có thể học hỏi từ những hộ khá giả về kinh nghiệm chăn nuôi, và trồng trọt.
- Tạo dựng niềm tin khiến hộ nghèo. Đặc biệt là phụ nữ trở nên tự tin hơn và mạnh dạn hơn khi tham gia VSLA.
- Tạo cơ hội tốt để các chị em thực hành quyền ra quyết định của mình thông qua việc luân phiên quản lý nhóm.
- Việc xây dựng một quỹ tương hỗ nhỏ từ đóng góp của các thành viên là một hình thức bảo hiểm vi mô, hỗ trợ các thành viên trong những trường hợp rủi ro, thiên tai hoặc bệnh tật.
- Các buổi họp định kỳ của nhóm là kênh hữu hiệu để truyền tải các chủ trương, chính sách pháp luật, cũng như các chương trình của nhà nước tới cộng đồng.

Để biết thêm thông tin về Mô hình Cổ phần Tài chính Tự quản (VSLA), xin liên hệ với:

Anh Nguyễn Sỹ Hoài, Cán bộ Chương trình, Tổ chức CARE Quốc tế tại Việt Nam

Mob: 0904253711 | Email: nguyensy.hoai@careint.org

Các bước thành lập và vận hành của Nhóm Cổ phần Tài chính Tự quản (VSLA)

Bước 1. Giới thiệu với địa phương về mô hình

Cán bộ Dự án/cán bộ HPN sẽ tiến hành các cuộc họp với lãnh đạo địa phương để cung cấp những thông tin cơ bản cho lãnh đạo địa phương biết về mô hình hoạt động và lợi ích của nhóm VSLA với cộng đồng.

Bước 2. Lựa chọn nhóm nông cốt (Cán bộ HPN xã và thôn)

Cán bộ dự án/cán bộ HPN làm việc với Hội phụ nữ xã để lựa chọn ra những cá nhân nông cốt. Những người này sẽ đóng vai trò là những người chủ chốt trong việc phát triển nhóm tại thôn/bản.

Bước 3. Thăm quan (các) nhóm VSLA đang hoạt động

Cán bộ Dự án/Cán bộ HPN sẽ tổ chức cho nhóm nông cốt được lựa chọn đi thăm quan thực tế một VSLA đã được thành lập, quan sát hoạt động thường kỳ của một nhóm. Kết thúc bước này Cán bộ dự án/ Cán bộ HPN sẽ thảo luận với nhóm nông cốt để chọn ra được những người cam kết tham gia đào tạo để trở thành giảng viên cộng đồng tương lai.

Bước 4. Tập huấn giảng viên nguồn cho nhóm nông cốt

Cán bộ dự án/Cán bộ HPN sẽ tiến hành tập huấn cho nhóm nông cốt, các kỹ năng cần thiết để họ có thể tổ chức các cuộc họp hay các khóa tập huấn về thành lập, vận hành và phát triển các nhóm VSLA mới cho các phụ nữ tại cộng đồng.

Bước 5. Tổ chức các cuộc họp cộng đồng và lựa chọn thành viên nhóm VSLA tiềm năng

Các giảng viên nguồn về thôn/bản mình tổ chức các cuộc họp với hội viên hội phụ nữ trong thôn/bản (Cuộc họp này càng nhiều hội viên tham gia càng tốt). Mục đích của cuộc họp là giúp cho người dân địa phương hiểu về mô hình VSLA và đăng ký tham gia vào VSLA.

Bước 6. Lập kế hoạch đào tạo với nhóm tiềm năng

Ở bước này cán bộ HPN/ giảng viên nguồn sẽ làm việc trực tiếp với từng nhóm để lên kế hoạch chi tiết về kế hoạch tập huấn cho nhóm bao gồm: thời gian tập huấn; địa điểm tập huấn; nội dung tập huấn và công tác chuẩn bị cho những buổi tập huấn này.

Bước 7. Tổ chức đào tạo về thành lập và vận hành nhóm VSLA

Trong bước này các thành viên sẽ được hướng dẫn về những phẩm chất cần thiết, vai trò nhiệm vụ của từng chức danh trong Ban quản lý nhóm; Nguyên tắc bầu chọn và hướng dẫn bầu chọn Ban quản lý nhóm; Xây dựng quy chế hoạt động cho nhóm; Hướng dẫn ghi sổ thành viên; Hướng dẫn tổ chức các cuộc họp nhóm định kỳ (mua cổ phần, cho vay, thu hồi, cân đối các quỹ).

Bước 8. Hỗ trợ chuyển giai đoạn và kết nối với bên ngoài

Mỗi nhóm VSLA thường có chu kỳ hoạt động là một năm. Thông thường các nhóm VSLA trải qua được 1 chu kỳ hoạt động mới đủ điều kiện để xem xét kết nối với các Tổ chức tài chính vi mô hoặc ngân hàng.